

مطالعات مرحله دوم آمایش استان کرمان

و بازنگری مطالعات مرحله اول

(ویرایش نهایی)

فصل اول: تحلیل وضعیت استان

۱-۲-۶- تحلیل ساختار فضایی فرهنگی-اجتماعی

کارفرما:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

مشاور و مجری طرح:

جهاددانشگاهی استان کرمان

۱۳۹۵

فهرست مطالب

۷-۲-۱-۶-تحلیل ساختار فضایی فرهنگی-اجتماعی	۷
۷-۲-۱-۶-۱-تحلیل ساختار فضایی فرهنگی	۷
۷-۲-۱-۶-۱-۱-ارتباطات	۷
۹-۲-۱-۶-۲-کتابخانه	۹
۱۲-۲-۱-۶-۳-اماکن مذهبی	۱۲
۱۵-۲-۱-۶-۴-سینما	۱۵
۱۸-۲-۱-۶-۵-موسسات فرهنگی	۱۸
۲۰-۲-۱-۶-۲-تحلیل ساختار فضایی اجتماعی	۲۰
۲۰-۲-۱-۶-۲-۱-جرایم	۲۰
۲۱-۲-۱-۶-۲-۲-سرمایه اجتماعی	۲۱
۲۲-۲-۱-۶-۳-سازمان های مردم نهاد NGO	۲۲
۲۴-۲-۱-۶-۴-وضعیت سواد در شهرستانهای استان	۲۴
۳۲-۲-۱-۶-۵-نسبت شهرنشینی	۳۲
۳۴-۲-۱-۶-۶-تراکم جمعیت	۳۴

فهرست نقشه ها

- نقشه شماره ۱: پراکندگی مراکز پستی در استان کرمان ۸
- نقشه شماره ۲: پراکندگی کتابخانه های عمومی در استان کرمان ۱۲
- نقشه شماره ۳: پراکندگی اماکن مذهبی در استان کرمان ۱۵
- نقشه شماره ۴: پراکندگی سینما ها در استان کرمان ۱۸
- نقشه شماره ۵: درصد باسوادی در استان کرمان ۳۰
- نقشه شماره ۶: درصد باسوادی مردان در استان کرمان ۳۱
- نقشه شماره ۷: درصد باسوادی زنان در استان کرمان ۳۱
- نقشه شماره ۸: نسبت جمعیت شهری و روستائی در استان کرمان ۳۴
- نقشه شماره ۹: شهرستان های با تراکم بالا در شهرستانی ۳۵
- نقشه شماره ۱۰: شهرستان های با تراکم بالا در روستانشینی ۳۵

فهرست جداول

- جدول شماره ۱: روند تغییر تعداد کتابخانه ها و کتاب استان ۱۰
- جدول شماره ۲: تعداد کتابخانه و کتاب به تفکیک شهرستان ۱۳۹۲ ۱۱
- جدول شماره ۳: اماکن مذهبی استان کرمان ۱۳
- جدول شماره ۴: اماکن مذهبی استان به تفکیک شهرستان ۱۳۹۲ ۱۴
- جدول شماره ۵: سینماها و تماشاگران فیلم های سینمایی استان ۱۶
- جدول شماره ۶: سینماها و تماشاگران فیلم های سینمایی استان به تفکیک شهرستان ۱۳۹۲ ۱۷
- جدول شماره ۷: موسسات فرهنگی و هنری شهرستان های استان کرمان در سال ۱۳۹۳ ۱۹
- جدول شماره ۸: تعداد، پراکندگی سازمان های غیر دولتی در شهرستان های استان کرمان ۲۳
- جدول شماره ۹: وضعیت سواد در شهرستانهای استان کرمان ۲۹
- جدول شماره ۱۰: مقایسه جمعیت شهری و روستایی استان طی سال های ۹۰-۱۳۵۵ ۳۲
- جدول شماره ۱۱: شهرنشینی و روستائینینی در استان کرمان به تفکیک شهرستان ۳۳

۱-۲-۶- تحلیل ساختار فضایی فرهنگی-اجتماعی

بنیان های اجتماعی و فرهنگی بر زمینه ها، شرایط و شکل بندی های محیطی و جغرافیایی و ابزار و وسایل و ساز و کارهای تولیدی و معیشتی ایجاد می شوند. بنیان ها و ساز و کارهای اجتماعی و فرهنگی استان کرمان منتج از موقعیت جغرافیایی این استان، همجواری با کویر و با مناطق کویری و جوامع کویرنشین سرزمین و پیشینه تاریخی و ارتباطات برون استانی و درون استانی آن است. پهنه های کویری کم آبی و قلت ریزش های جوی، به فرهنگ سخت کوشی، قناعت و نوآوری در امر معیشت، اقتصاد و تولید و تمرکز در واحدهای پراکنده و سکونتگاه های کوچک بعضاً واحه ای را به وجود آورده است.

بررسی ساختار فضایی فرهنگی-اجتماعی استان کرمان با توجه به نتایج دیگر تحلیل ها از جمله تحلیل بخش های خدماتی (درمانی، آموزشی، فرهنگی، فضای سبز، فضاها، فرهنگی و مذهبی و ...) امکان پذیر و در واقع معنادار است. تحلیل های خدماتی در بخش تحلیل ساختار فضایی فعالیت ها مورد بررسی قرار گرفته است، در این قسمت از مطالعات و در دو بخش فرهنگی و اجتماعی به تحلیل ساختار فضایی استان کرمان پرداخته شده است.

۱-۲-۶-۱- تحلیل ساختار فضایی فرهنگی

در این بخش به بررسی ساختار فضایی بخش های مختلف فرهنگی استان کرمان از جمله سینماها، امکان مذهبی، کتابخانه ها، سازمان های مردمی و ارتباطات پرداخته شده است.

۱-۲-۶-۱-۱- ارتباطات

زیربخش ارتباطات شامل محدوده پوشش تلویزیونی، محدوده پوشش رادیویی، مراکز پستی و خدمات اینترنتی (شهری و روستایی) می باشد.

۱-۲-۶-۱-۲- کتابخانه

کتابخانه دروازه ای است به سوی دانش که شرایط اساسی را برای یادگیری مداوم، تصمیم گیری مستقل، و توسعه فرهنگی افراد و گروه های اجتماعی فراهم می آورد. علاوه بر این ها منابع موجود در کتابخانه باید انعکاس دهنده گونه های مختلف فرهنگ های ارائه شده در جامعه باشد و باید مواد خواندنی را به همان زبان هایی ارائه کند که در جوامع محلی به آنها تکلم می شود. از دیگر مقوله های مرتبط با فرهنگ هر جامعه آثار مکتوب به جا مانده از ادبیات و به عبارت دیگر فرهنگ مکتوب آن کشور است. در واقع ادبیات هر کشور یکی از ارزشمندترین میراث های فرهنگی آن کشور است که ترویج و اشاعه آن می تواند نقش موثرتری در ترویج فرهنگ کتابخوانی آن جامعه داشته باشد. این آثار و آثار دیگر در موضوعات مختلف در کتابخانه ها حفظ، سازماندهی و اشاعه می شوند. از دیر باز گفته اند که کتابخانه جزء مراکز فرهنگی است و دارای دو وجه فرهنگی و اطلاعاتی است. وظیفه اطلاع رسانی کتابخانه از طریق محلی که کلیه آثار مربوط به کتابخانه در آن وجود دارد، انجام می گیرد. جداول و نمودارهای زیر وضعیت کتابخانه های استان را نشان می دهد.

در جدول زیر روند تغییر تعداد کتاب ها و کتابخانه های استان از سال ۶۵ تا ۹۲ ارائه شده است. همانگونه که مشخص است ایجاد کتابخانه ها و تجهیز آنها در استان کرمان همواره روندی رو به رشد داشته است.

جدول شماره ۱: روند تغییر تعداد کتابخانه‌ها و کتاب استان

کتاب های موجود			کتابخانه			
دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	کتابخانه های عمومی	دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	کتابخانه های عمومی	سال
-	۰	۱۴۱۴۴۲	۰	۰	۲۳	۱۳۶۵
-	۰	۲۳۱۶۴۸	۰	۰	۲۷	۱۳۷۰
-	۱۶۵۴۰۷	۴۲۷۲۷۷	۲۰	۲۸	۴۳	۱۳۷۵
-	-	-	۲۶	۳۴	۷۰	۱۳۸۰
-	۰	۶۹۲۱۳۴	۰	۳۲	۷۴	۱۳۸۱
-	۰	۷۳۷۳۱۷	۰	۳۱	۷۴	۱۳۸۲
-	۰	۷۴۵۸۲۹	۰	۳۸	۸۰	۱۳۸۳
-	۵۵۶۰۵۸	۷۸۶۲۴۶	۴۹	۳۶	۸۵	۱۳۸۴
-	۰	۷۷۸۳۵۳	۰	۳۳	۸۰	۱۳۸۵
-	۰	۷۸۹۱۱۵	۰	۳۲	۹۰	۱۳۸۶
-	۳۷۸۶۱۹	۷۴۷۵۶۵	-	۳۵	۸۸	۱۳۸۷
-	۴۲۶۱۱۲	۸۷۱۲۵۰	-	۳۶	۹۲	۱۳۸۸
-	۴۱۹۶۵۷	۱۰۶۱۸۵۷	-	۳۷	۱۰۳	۱۳۸۹
-	۴۱۷۳۸۵	۱۱۲۹۲۷۴	-	۳۷	۱۱۲	۱۳۹۰
-	۴۰۰۷۱۳	۱۲۳۸۱۹۶	-	۳۷	۱۱۶	۱۳۹۱
-	۴۸۲۳۳۱	۱۳۱۶۸۷۸	-	۴۰	۱۲۴	۱۳۹۲

ماخذ: سالنامه آماری ۱۳۶۵-۱۳۹۲

در جدول زیر تعداد کتابخانه های موجود در استان به تفکیک شهرستان ها ارائه گردیده است. همانگونه که مشخص است شهرستان های کرمان، سیرجان و رفسنجان دارای بیشترین کتابخانه و کتاب در سطح استان کرمان هستند. دیگر شهرستان های استان و بخصوص شهرستان های جنوبی استان، از تعداد کمتری کتابخانه برخوردارند.

جدول شماره ۲: تعداد کتابخانه و کتاب به تفکیک شهرستان ۱۳۹۲

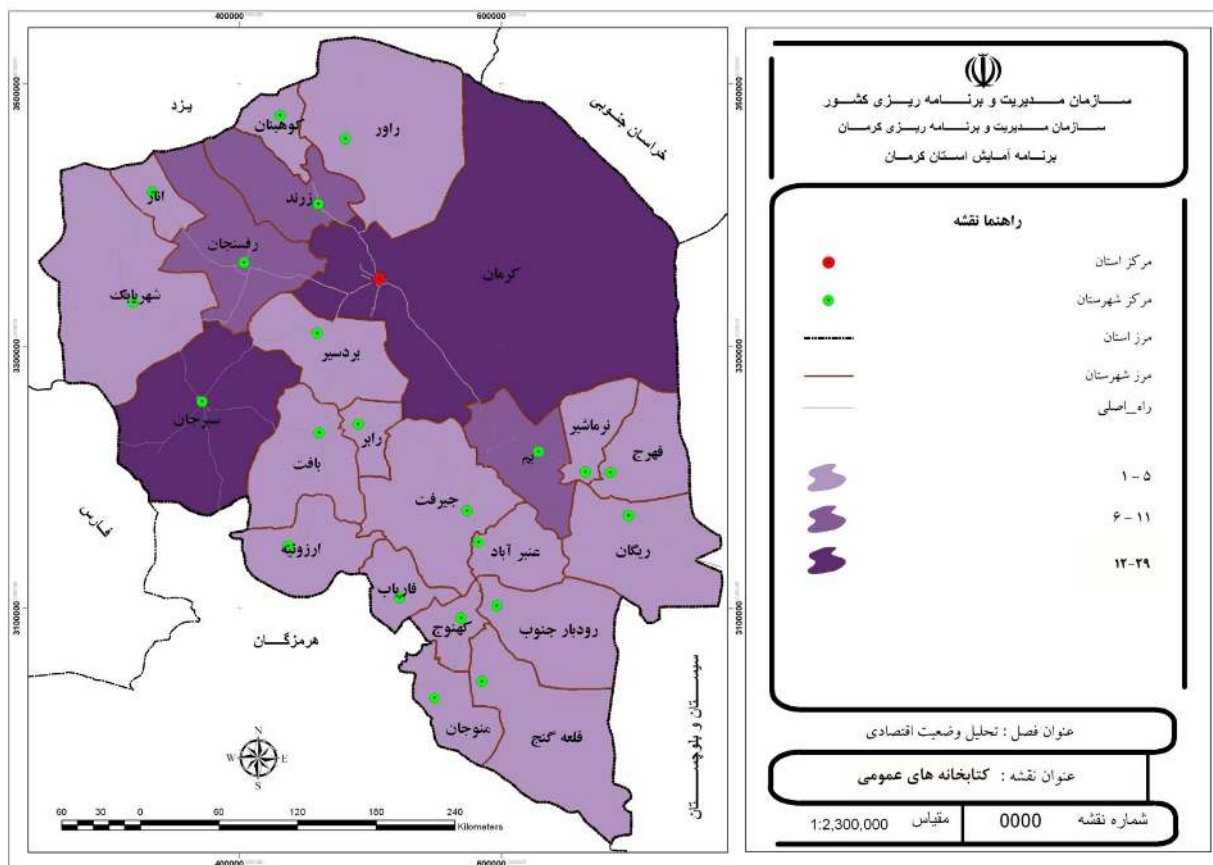
کتاب های موجود		کتابخانه		شهرستان
کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	کتابخانه های عمومی	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	کتابخانه های عمومی	
۴۸۲۳۳۱	۱۷۵۰۸	۰	۲	ارزوییه
۰	۴۳۸۴۱	۱	۴	انار
۱۵۹۳۰	۵۴۲۸۷	۱	۵	بافت
۱۶۰۷۷	۵۱۸۲۱	۱	۴	بردسیر
۱۸۳۰۱	۸۲۷۸۲	۳	۸	بم
۱۸۷۱۹	۶۱۹۹۰	۱	۶	جیرفت
۸۳۷۸	۱۴۵۰۴	۱	۲	رابر
۱۶۵۰۲	۷۰۴۶۲	۲	۶	راور
۲۱۸۰۰	۱۱۳۲۰۴	۳	۱۰	رفسنجان
۴۰۳۵۸	۲۰۵۹۲	۰	۲	رودبار جنوب
۰	۹۶۱۶	۱	۳	ریگان
۱۶۱۵۰	۷۱۱۵۲	۲	۸	زرند
۱۸۴۵۲	۱۴۵۵۸۱	۳	۱۷	سیرجان
۴۰۷۶۶	۵۲۵۵۲	۲	۵	شهر بابک
۲۲۶۰۷	۲۱۵۰۸	۱	۲	عنبرآباد
۰	۱۱۸۴۰	۰	۱	فاریاب
۰	۱۰۳۸۷	۰	۲	فهرج
۰	۹۶۷۱	۰	۱	قلعه گنج
۱۷۱۷۲۸	۳۷۴۵۲۷	۱۳	۲۹	کرمان
۱۴۷۶۷	۳۲۲۳۱	۱	۳	کوهبنان
۱۰۷۸۴	۱۳۴۴۱	۲	۱	کهنوج
۵۱۹۳	۱۵۱۴۷	۱	۲	منوجان
۱۵۶۰۰	۱۸۲۳۴	۱	۱	نرماشیر

ماخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۲

جدول فوق نشان می دهد که در سال ۹۲ بیشترین تعداد کتابخانه و کتاب در تمام موارد با ۲۹ کتابخانه عمومی و ۱۳ کتابخانه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مربوط به شهرستان کرمان بوده است. همان طور

که مشاهده می شود شهرستان های عنبرآباد، رودبار جنوب، فاریاب، فهرج، قلعه گنج فاقد کتابخانه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان هستند.

نقشه شماره ۲: پراکندگی کتابخانه های عمومی در استان کرمان

۱-۲-۶-۱-۳-اماکن مذهبی

مطالعات انجام شده نشان می دهد که در سال ۱۳۹۲ مجموعاً تعداد ۴۱۷۰ مسجد و ۸۱۳ تکیه و حسینیه در استان کرمان وجود داشته است. روند تغییرات اماکن مذهبی استان کرمان در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول شماره ۳: اماکن مذهبی استان کرمان

سال	اماکن متبرکه	مسجد	تکیه و حسینیه	اماکن مذهبی اقلیت ها
۱۳۸۷	۲۷۰	۳۴۷۶	۶۹۷	۱۳
۱۳۸۸	۱۹۳	۴۱۹۸	۷۵۳	۴
۱۳۸۹	۲۰۰	۴۲۱۲	۸۱۳	۴
۱۳۹۰	۲۰۰	۴۲۱۶	۸۱۳	۴
۱۳۹۱	۲۰۰	۴۲۱۶	۸۱۳	۴
۱۳۹۲	۲۰۰	۴۱۷۰	۸۱۳	۴

ماخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۸۷-۱۳۹۲

توزیع فضایی اماکن مذهبی استان کرمان در نقشه شماره ۳ و جدول زیر نشان داده شده است. با توجه به اینکه فرهنگ مسجد و حسینیه از دیرباز در آئین و رسوم و فرهنگ مردمان کرمان وجود داشته است، می توان گفت که در تمامی نقاط استان مساجد و حسینیه ها پراکنده هستند. متناسب با جمعیت هر نقطه شهری و روستائی، تراکم اماکن مذهبی نیز متغیر و به منظور خدمات رسانی به ساکنین ایجاد گردیده است.

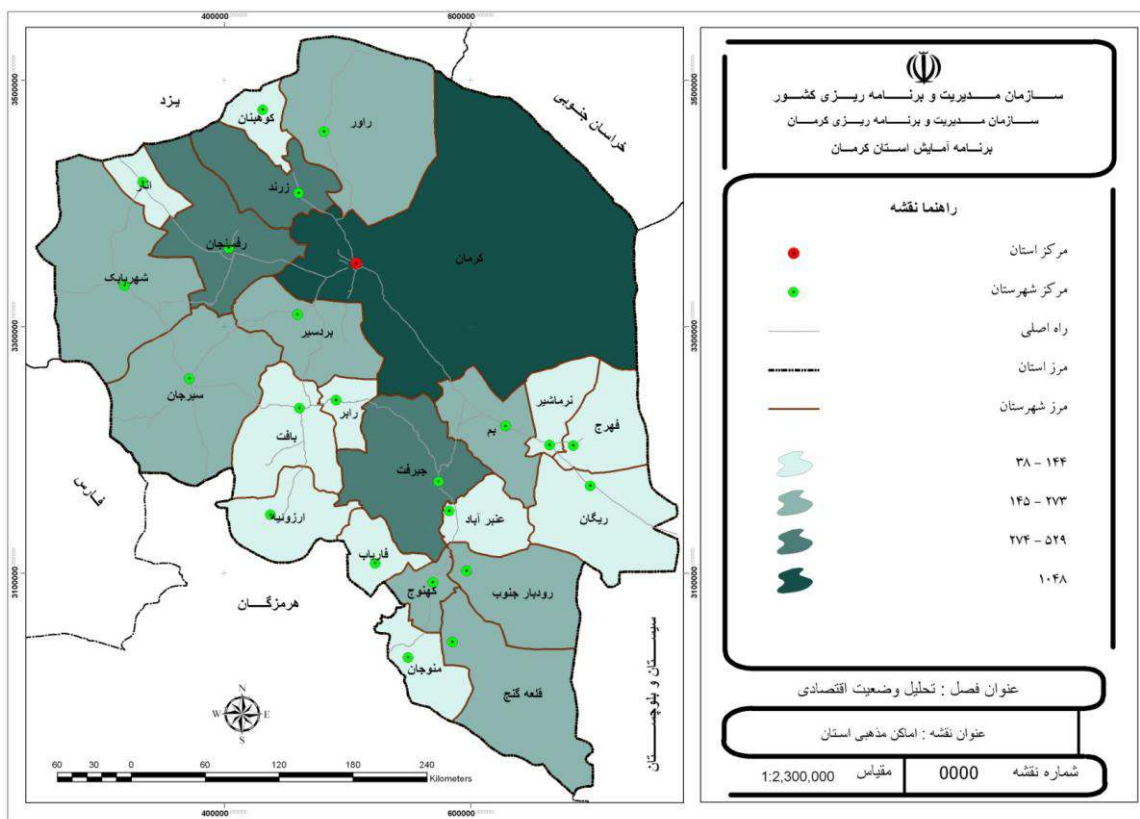
جدول شماره ۴: اماکن مذهبی استان به تفکیک شهرستان ۱۳۹۲

شهرستان ها	اماکن مذهبی اقلیت ها	تکیه و حسینیه	مسجد	اماکن متبرکه
ارزوییه	۰	۷	۶۴	۳
انار	۰	۳	۳۴	۱
بافت	۰	۱۷	۸۲	۱۳
بردسیر	۰	۳۰	۱۵۵	۶
بیم	۰	۱۰۰	۱۱۴	۱۲
جیرفت	۰	۴۰	۳۳۵	۲
رابر	۰	۱۷	۷۰	۶
راور	۰	۴۳	۲۲۱	۹
رفسنجان	۰	۴۷	۲۹۰	۵
رودبار جنوب	۰	۱۴	۱۸۳	۲
ریگان	۰	۸	۱۲۶	۳
زرنند	۰	۵۱	۴۴۹	۲۹
سیرجان	۰	۴۵	۲۰۸	۹
شهر بابک	۰	۲۲	۱۵۱	۴
عنبرآباد	۰	۲۵	۱۰۳	۲
فاریاب	۰	۱۴	۱۲۰	۰
فهرج	۰	۲۲	۶۴	۱
قلعه گنج	۰	۱۷	۱۵۱	۱
کرمان	۴	۲۲۰	۷۴۶	۷۸
کوهبنان	۰	۱۶	۱۱۱	۱۲
کهنوج	۰	۲۱	۱۵۸	۰
منوجان	۰	۱۴	۱۲۸	۲
نرماشیر	۰	۲۰	۱۰۷	۰

ماخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۰-۱۳۹۲

جدول فوق نشان می دهد بیشترین تعداد اماکن متبرکه اسلامی، مسجد و تکیه و حسینیه در سال ۹۲ مربوط به شهرستان کرمان می باشد. شهرستان های فاریاب، کهنوج و نرماشیر فاقد اماکن متبرکه می باشند. اماکن مذهبی اقلیت ها فقط در شهرستان کرمان وجود دارد.

نقشه شماره ۳: پراکندگی اماکن مذهبی در استان کرمان

۱-۲-۶-۱-۴- سینما

جدول زیر روند تغییرات تعداد سینماها و تماشاگران آن را از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۰ نشان می دهد. همانگونه که مشخص است با کاهش تعداد سینماها از تعداد تماشاگران نیز در طی این سال ها کاسته شده است. در خصوص کاهش تعداد سینماها در سال ۱۳۸۶ ذکر این نکته حائز اهمیت است که تمامی سینماهای نیمه فعال در سال ۱۳۸۶ تعطیل شده اند؛ از جمله سینماهای شهرستانهای جیرفت، رفسنجان، زرنند، شهرابک و ۳ سینمای شهرستان کرمان.

جدول شماره ۵: سینماها و تماشاگران فیلم های سینمایی استان

تعداد تماشاچی (نفر)	سینما		سال
	گنجایش	تعداد	
۴۷۲۷۰۹	۶۴۰۸	۱۱	۱۳۷۰
۶۱۹۹۷۳	۶۵۸۶	۱۲	۱۳۷۵
۶۱۷۹۰۵	۶۹۳۲	۱۳	۱۳۸۰
۳۷۲۶۴۹	۷۲۴۰	۱۲	۱۳۸۱
۲۰۴۴۹۳	۵۴۳۰	۸	۱۳۸۲
۳۱۷۷۴۴	۵۱۴۰	۱۳	۱۳۸۳
۳۱۱۹۴۴	۵۱۴۰	۱۳	۱۳۸۴
۲۵۱۰۰۰	۶۲۵۰	۱۴	۱۳۸۵
۲۱۷۰۰۰	۲۶۸۲	۵	۱۳۸۶
۲۲۳۰۶۰	۲۹۶۰	۶	۱۳۸۷
۲۳۹۳۰۸	۲۰۷۰	۵	۱۳۸۸
۱۳۲۴۷۰	۱۹۶۰	۴	۱۳۸۹
۱۰۸۹۹۹	۲۶۹۰	۷	۱۳۹۰
۱۰۹۸۶۶	۲۵۹۰	۸	۱۳۹۱
۱۰۵۰۲۸	۲۷۳۰	۷	۱۳۹۲

ماخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۶۵-۱۳۹۲

جدول فوق نشان می دهد که به دلیل نیمه فعال بودن برخی از سینماها در استان، این سینماها در سال ۸۶ تعطیل شدند و به همین دلیل تعداد سینما، صندلی و تماشاچی در تمام سال های مورد مطالعه کاهش یافته است. در سال های ۹۲-۱۳۹۰ گنجایش سینماها روند مثبت داشته است. در جدول زیر پراکنندگی سینماهای استان در شهرستان های مختلف نشان داده شده است.

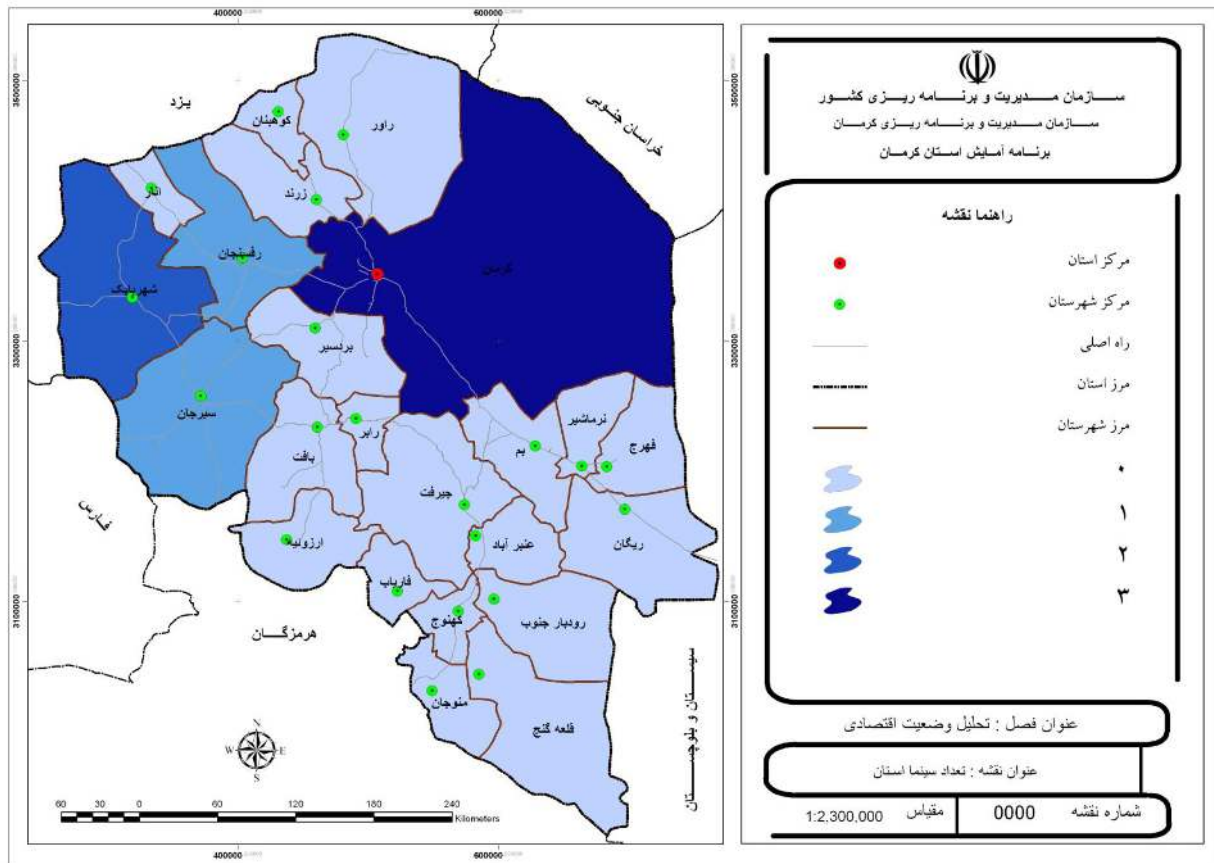
جدول شماره ۶: سینماها و تماشاگران فیلم های سینمایی استان به تفکیک شهرستان ۱۳۹۲

۱۳۹۲			شهرستان
تعداد تماشاچی (نفر)	گنجایش	تعداد	
۰	۰	۰	ارزوویه، انار ، بافت ، بردسیر، بم، جیرفت ، رابر ، راور، رودبارجنوب، ریگان ، زرنند، عنبرآباد ، فاریاب ، فهرج، قلعه گنج، کوهبنان ، کهنوج، منوجان ، نرماشیر
۲۹۷۱۹	۳۵۰	۱	رفسنجان
۱۶۶۳	۵۰۰	۱	سیرجان
۶۰۵۲	۳۰۰	۲	شهر بابک
۶۸۵۸۴	۱۵۸۰	۳	کرمان

ماخذ: سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۲-۱۳۹۰

بر اساس جدول فوق بیشترین تعداد سینما در شهرستان کرمان (۳ سینما) وجود دارد. در سال ۱۳۹۲ یک سینما در رفسنجان، یک سینما در سیرجان و دو سینما در شهرستان شهر بابک نیز وجود دارد. بیشترین تعداد صندلی و بیشترین تعداد تماشاچی نیز مربوط به شهرستان کرمان می باشد که تمام تماشاچیان، بیننده فیلم های ایرانی بوده اند.

نقشه شماره ۴: پراکندگی سینماها در استان کرمان

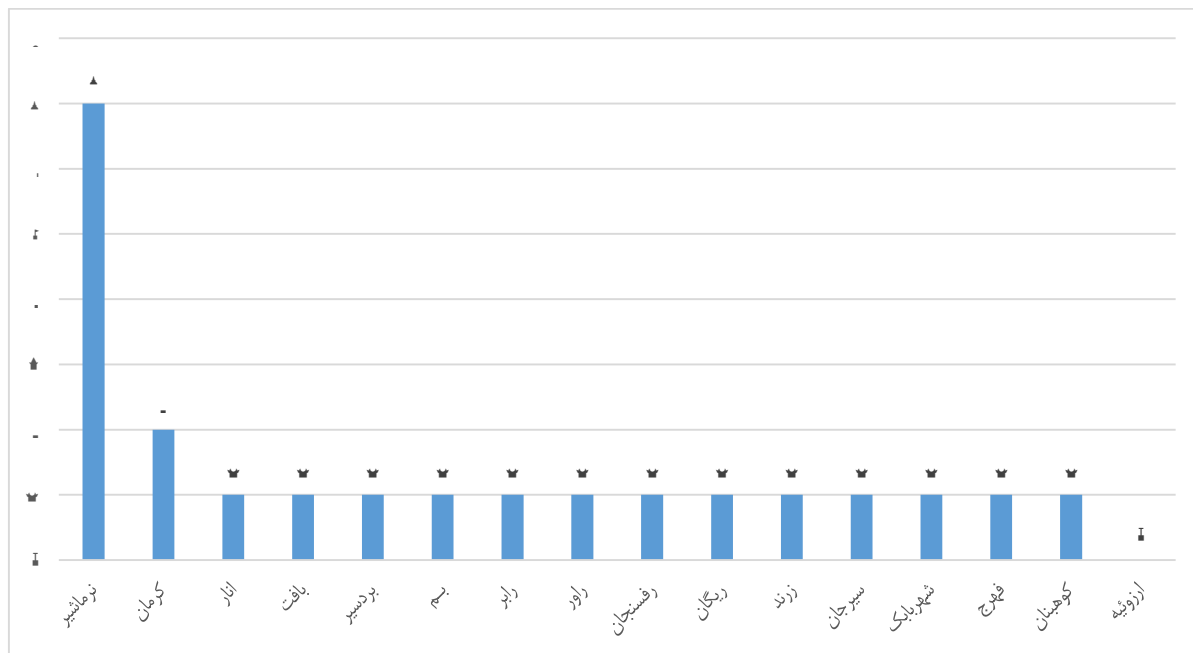
۱-۲-۶-۱-۵- موسسات فرهنگی

براساس آخرین آمار در استان کرمان تعداد ۹۰ موسسه فرهنگی و هنری فعال می باشند که از این تعداد ۶۵ موسسه در شهرستان کرمان وجود دارد یعنی بیش از نیمی از موسسات در این شهرستان واقع شده است. همچنین تعداد ۱۲۰ کانون فرهنگی و هنری در شهرستان کرمان فعال می باشد آمار جدول زیر نشان می دهد که در بعد فرهنگی شهرستان کرمان به اختلاف بسیار زیادی از سایر شهرستان ها در رتبه اول قرار دارد. در رتبه های دوم و سوم شهرستان های رفسنجان و سیرجان قرار گرفته است در برخی از شهرستان های مانند ارزوئیه، انار، کوهبنان، فهرج، نرماشیر و ... تعداد موسسات فرهنگی - هنری و یا امکانات فرهنگی بسیار کم می باشد.

جدول شماره ۷: موسسات فرهنگی و هنری شهرستان های استان کرمان در سال ۱۳۹۳

ردیف	شهرستان	تعداد مجتمع فرهنگی و هنری	تعداد انجمن های فرهنگی و هنری	تعداد آموزشگاه های آزاد هنری	تعداد کانون های تبلیغاتی	تعداد چاپخانه ها	تعداد موسسات قرآنی	تعداد انتشاراتی ها	تعداد دکه های مطبوعاتی	تعداد نشریات	تعداد مراکز فروش کتاب	تعداد موسسات سینمایی	تعداد مراکز عرضه محصولات سمعی و بصری	تعداد انجمن سینمایی جوان	تعداد نگارخانه ها	تعداد تالارهای وابسته	کانونهای فرهنگی هنری مساجد	کتابخانه های وابسته به کانون	موسسات فرهنگی و هنری
۱.	ارزوئیه	-	۴	-	۱	۱	۲	-	۲	۱	-	-	-	-	-	-	۱۰	۴	-
۲.	انار	۱	۱	-	۱	۲	۱۵	-	۲	۲	-	-	-	-	-	۱	۲۲	۲۲	۱
۳.	بافت	۱	۱	۶	۲	۷	۵	۱	۲	۴	۷	-	۶	-	-	-	۲۵	۱۶	-
۴.	بردسیر	۱	۱	۷	۱	۱	۶	-	-	۱	۲	-	۳	-	-	-	۲۳	۱۷	۲
۵.	بم	۱	۱	۴	۳	۱۰	۱۷	۳	۳	۵	۳	-	۲۶	۱	-	۱	۲۷	۲۲	۴
۶.	رابر	۱	۱	۷	۱	۳	۱	-	۱	۱	۶	-	-	-	-	-	۱۱	۲	۱
۷.	راور	۱	۱	-	۲	-	۴	-	۲	۲	۴	-	۲	-	-	۱	۳۲	۱۹	۲
۸.	رفسنجان	۱	۸	۵۵	۱۰	۲۰	۲۰	۳	۲	۱۳	۲۳	۱	۲۴	۱	۵	۱	۸۹	۱۹	۱۰
۹.	ریگان	۱	۱	-	-	-	۴	-	۱	-	-	-	۶	-	-	-	۶۱	۳	-
۱۰.	زرنند	۱	۸	۴	۶	۶	۷	-	۵	۴	۹	۱	۸	-	۱	۱	۳۴	۳۰	۲
۱۱.	سیرجان	۱	-	۱۷	۲۵	۲۳	۱۸	۱	۵	۱۳	۱۶	۲	۴۴	-	-	۱	۳۳	۲۶	۳
۱۲.	شهربابک	۱	۷	۲	۴	۵	۱	۱	-	۳	۱۰	-	-	-	-	۱	۲۶	۲۱	-
۱۳.	فهرج	۱	-	-	-	-	۴	-	۱	۱	۱	-	-	-	-	-	۲۱	۷	-
۱۴.	کرمان	۲	۹	۱۰۲	۷۰	۷۸	۷۰	۴۰	۲۷	۱۰۵	۱۰۷	۲۲	۱۲۶	۱	۴	۳	۱۲۰	۱۱۸	۶۵
۱۵.	کوهستان	۱	-	۲	۲	-	۲	-	۱	۱	۲	-	۳	-	-	۱	۱۳	۱۱	-
۱۶.	نرماشیر	۷	-	-	-	-	۱	-	-	۱	۳	-	-	-	-	-	۱۴	۱	-
	جمع کل	۲۲	۴۵	۱۹۰	۱۳۱	۲۸۷	۲۰۸	۴۹	۵۴	۱۵۷	۱۸۷	۲۶	۲۴۸	۳	۱۰	۱۱	۵۵۱	۳۳۸	۹۰

تعداد مجتمع های فرهنگی استان کرمان به تفکیک شهرستان

۱-۲-۶-۲- تحلیل ساختار فضایی اجتماعی

۱-۲-۶-۲-۱- جرایم

نتایج بدست آمده از سرشماری در مورد جرایم شهر کرمان حاکی از آن است:

بطور کلی میزان جرایم در پنج سال اخیر ۸۸ تا ۹۲ روند افزایشی داشته است. بیشترین میزان رشد جرایم در طول یک سال (۸۹-۱۳۸۸) در کرمان با ۱۷۷۲۷ فقره و در طول یک سال (۹۱-۱۳۹۰) در کرمان با ۱۲۶۴۲ فقره از انواع جرایم صورت گرفته است. به طور کلی بافت، راور، زرنند، شهر بابک، منوجان و عنبرآباد از نظر ارتکاب به جرم پایین تر از میانه جرایم در بین سایر مناطق استان کرمان قرار گرفته اند.

در سال ۱۳۹۱ بیشترین جرایم به ترتیب عبارت بودند از: سایر جرایم، سایر دعاوی، سرقت و ایراد ضرب و جرح و در سال ۱۳۹۲ بیشترین جرایم به ترتیب عبارت بودند از: انحصار وراثت، سایر جرایم، سایر دعاوی، سرقت و ایراد ضرب و جرح. جرایم مربوط به قاچاق و اعتیاد بخش عمده ای از جرایم را تشکیل می دهند که این پدیده

ارتباط محکمی با موقعیت جغرافیایی استان دارد. با توجه به میزان جمعیت استان در دوره زمانی مزبور نسبت مجرمین به کل جمعیت حدود ۱۲ درصد و ۱۰.۷ در هزار می باشد.

بیشترین تعداد جرایم به ترتیب در شهرستان های کرمان، سیرجان، رفسنجان، بردسیر و بم مشاهده شده است. در واقع مناطقی از استان که در جریان نوسازی از بالا بیش از سایر مناطق دچار تغییر شده اند بیش از سایر مناطق دچار آسیب های اجتماعی شده اند، و بین سال های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ پرونده های بررسی شده در دادگاه های عمومی در حال رشد بوده است. این مسئله می تواند ۲ دلیل داشته باشد. افزایش جرایم و پرونده های مربوط به آن و تسریع در بررسی و اختتام پرونده ها.

در سال ۱۳۹۲ کرمان و سیرجان دارای بیشترین تعداد سرقت و ریگان و ارزوئیه کمترین میزان را داشته اند و این مسئله با توجه به میزان جمعیت این شهرستان ها طبیعی است. میزان سرقت از سال ۹۱ تا ۹۲ نرخ رشد افزایشی داشته است. تصادفات درون شهری در سال ۱۳۹۲ نسبت به تصادفات سال قبل یعنی سال ۱۳۹۱ افزایش داشته است. کمترین میزان تصادفات درون شهری در شهرستان ارزوئیه و بیشترین آن در کرمان و سپس سیرجان و رفسنجان مشاهده می شود. بیشترین میزان تصادفات برون شهری در کرمان، هرابک و سیرجان و کمترین آن در ارزوئیه و فاریاب گزارش شده است. میزان مواد مخدر کشف شده در فاصله سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۲ افزایش یافته است. این میزان تقریباً ۲ برابر شده است. بیشترین میزان مربوط به شهرستان بم است. تعداد پرونده های مربوط به دستگیر شدگان در ارتباط با مواد مخدر در سال ۱۳۹۲ کاهش یافته است. بیشترین این پرونده ها مربوط به شهرستان کرمان است.

افزایش جرایمی همچون صدور چک بی محل، جعل، ارتشا، تخریب اموال و تصرف عدوانی از جمله جرایمی هستند که نشانگر کاهش سطح اعتماد اجتماعی در روابط بین فردی است. و از سوی دیگر مشاهده می شود که متاسفانه پرونده های مربوط به زناشویی و مسایل مرتبط با آن روند افزایشی داشته است. در واقع این مسئله می تواند نشانه ای از تخریب روابط شبکه خانوادگی و تخریب اعتماد بین اعضای خانواده باشد.

۱-۲-۶-۲-۲- سرمایه اجتماعی

سرمایه اجتماعی بطور خلاصه شامل سرمایه و منابع حاصل از نهادها، روابط و هنجارهایی است که کنش متقابل اجتماعی جامعه را به لحاظ کمی و کیفی شکل می دهند. اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، روابط و

پیوندهای اجتماعی به عنوان مولفه های سرمایه ی اجتماعی، تأثیرات مفیدی در رشد و توسعه جوامع، ارتقاء سطح رفاه و کاهش فقر دارد. در هر جامعه ای علاوه بر سرمایه های فیزیکی، مادی، انسانی و نمادین ما با موضوعی به نام سرمایه اجتماعی سر و کار داریم که با انواع سرمایه ها رابطه متقابل دارد. در شرایط نبود یا کمبود سرمایه مادی و اقتصادی، وجود سرمایه اجتماعی میتواند عاملی در جهت جبران این کمبود و گسترش سرمایه مادی باشد. سرمایه ی فیزیکی و سرمایه ی انسانی فعالیتهای تولیدی را تسهیل میکنند و سرمایه اجتماعی نیز مانند آنها عمل می کند.

از بعد سرمایه اجتماعی بررسی ها نشان می دهد که از بین شهرستان های استان، کرمان و در رتبه بعد بم دارای جایگاه بالاتری نسبت به سایر شهرستان ها دارند. از نظر تمایل به کار شهرستان های کرمان و رفسنجان از موقعیت بهتری برخوردارند که بخش عمده ای از این مسئله می تواند ناشی از شاخص رشد اقتصادی این دو شهرستان و رشد بخش صنعت، خدمات و کشاورزی در این شهرستان ها باشد.

پایین ترین سطح اعتماد اجتماعی به ساکنان سیرجان تعلق داشته و ساکنین کهنوج کمترین میزان مشارکت اجتماعی را داشتند. یافته ها نشان می دهد که بالاترین میزان تمایل به کار در بین ساکنین نقاط شهری دیده می شود. ریشه این پدیده را می توان در تغییرات جوی سال های اخیر، خشکسالی های مکرر، بیکاری و بی معنا شدن نسبی فعالیت در سطح روستاها جستجو کرد. با توجه به مهاجرت روزافزون روستاییان به شهرها، وجود چنین تمایل سطح پایینی در آنها نسبت به کار کردن نمی تواند طلیعه خوبی برای شهرها و رونق اقتصادی شهرها محسوب شود. بیشترین میزان مشارکت اجتماعی هم در بین ساکنان نقاط شهری مشاهده شد که نشانه تخریب روحیه مشارکتی روستاییان در فعالیت های اجتماعی و اقتصادی محل است. البته به نظر می رسد ارتباط مداوم با شهرها، از هم گسیختگی روابط سنتی در روستاها، زیر و رو شدن ساختار اقتصاد روستایی به دلایل متعدد و ... در اضمحلال برخی مؤلفه های سرمایه اجتماعی روستاییان مؤثر واقع شده است.

۱-۲-۶-۳- سازمان های مردم نهاد NGO

سازمان های مردم نهاد در قالب خیریه ها و هیأت های عزاداری در استان کرمان سابقه طولانی دارند. این سازمان ها متأثر از تعالیم دین اسلام شکل یافته اند و وجود روحیه نوع دوستی و دستگیری از مستمندان موجب پایداری این ساختارها تا به زمان حال شده است.

امروزه افزایش مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی بر دامنه و گستره فعالیت این سازمان‌ها تأثیر گذاشته و تعداد آن‌ها در سالهای اخیر در کرمان رو به فزونی نهاده است. در استان کرمان تعداد ۱۰۶ سازمان غیر دولتی در موضوعات مختلف، اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و ... ثبت شده است که پراکندگی آن در سطح استان یکنواخت نمی باشد. آمار برخی از شهرستان های که اعلام شده است به قرار جدول زیر است:

جدول شماره ۷: تعداد، پراکندگی سازمان های غیر دولتی در شهرستان های استان کرمان

شهرستان	تعداد
رفسنجان	۱۶
سیرجان	۱۳
بم	۷
جیرفت	۶
شهربابک	۵
بافت	۵
زرنند	۳
بردسیر	۲

با وجود آنکه ۹/۲ درصد جمعیت استان کرمان را عشایر تشکیل می دهند هیچ تشکل رسمی که دارای ماهیت طایفه‌ای و عشیره‌ای باشد در سطح استان وجود ندارد. تنها یک تشکل بنام «مجمع معتمدین عشایر استان» آن هم به صورت غیر رسمی فعالیت دارد که اعضای آن معتقدند شعبه‌ای از تشکل مادر در تهران است. این مجمع تاکنون فعالیت چندانی نداشته و ارتباط چندانی با اداره کل امور عشایری استانداری ندارد. در استان تعداد ۴ تشکل دانش آموزی شکل گرفته هست همچنین تنها تشکل صنفی مطبوعاتی فعال در کرمان «خانه مطبوعات کرمان» است. این تشکل صنفی، غیر دولتی و غیر سیاسی است که در سال ۱۳۷۷ با عضویت مدیران مسئول، صاحبان امتیاز، دبیران تحریریه، دبیران سرویس ها، ویراستاران، خبرنگاران و نمایندگان روزنامه های سراسری در کرمان تشکیل گردیده است.

۱-۲-۶-۲-۴- وضعیت سواد در شهرستانهای استان

سواد ابزار دانائی، کسب دانش و آگاهی و وسیله ای برای توسعه انسانی و بهره مندی بهینه از منابع و امکانات طبیعی و انسان ساخت و ارتباط با دنیای پیرامون است. سواد، شالوده‌ی آگاهی‌ها و تفکر انسان‌هاست. طبق تعریف، سواد به طیفی از توانمندی‌های موردنیاز برای برقراری ارتباط با دیگران از طریق گفتگو، خواندن، نوشتن و استفاده از ریاضیات اطلاق می‌شود که با به‌کارگیری رسانه‌ها و فنآوری‌های مختلف به ظهور می‌رسد و هدف آن ارتقای زندگی روزمره، مشارکت جمعی، حل مسائل بشری و توسعه‌ی ظرفیت‌های فردی و اجتماعی انسان و جامعه‌ی اوست.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان ارزوئیه ۸۱.۲ درصد می‌باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۷/۴ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۵.۰۵ درصد می‌باشد. سهم زنان شهرستان ارزوئیه از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷.۹۵ درصد و سهم مردان شهرستان ارزوئیه از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲.۴ درصد می‌باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان انار ۸۵.۹ درصد می‌باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۳/۵۳ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۸.۱۳ درصد می‌باشد. سهم زنان شهرستان انار از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷.۰۴ درصد و سهم مردان شهرستان انار از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲.۹۶ درصد می‌باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان بافت ۸۲/۶ درصد می‌باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۹/۰ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۶/۲۱ درصد می‌باشد. سهم زنان شهرستان بافت از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸/۱۲ درصد و سهم مردان شهرستان بافت از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱/۸۷ درصد می‌باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان بردسیر ۸۲.۲۷ درصد می‌باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۹.۳۵ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۵/۱۵ درصد می‌باشد. سهم زنان شهرستان بردسیر از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷.۷۳ درصد و سهم مردان شهرستان بردسیر از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲.۲۷ درصد می‌باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان بم ۸۴.۹۲ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۳.۲۳ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۶.۵۹ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان بم از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۷ درصد و سهم مردان شهرستان بم از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۳ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان جیرفت ۸۲.۳۱ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۰.۱۸ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۴.۳۸ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان جیرفت از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۰۹ درصد و سهم مردان شهرستان جیرفت از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۹ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان رابر ۷۹.۶ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۵.۸ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۳.۶۴ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان رابر از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۹ درصد و سهم مردان شهرستان رابر از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۰۹ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان راور ۸۶.۲۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۳.۹۶ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۸.۶۲ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان راور از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۹.۱ درصد و سهم مردان شهرستان راور از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۰.۹ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان رفسنجان ۸۳.۱۵ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۱.۴۸ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۴.۷۴ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان رفسنجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸ درصد و سهم مردان شهرستان رفسنجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان رودبار جنوب ۶۱.۴۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۵۷.۲۵ درصد و نرخ باسوادی مردان ۶۵.۸ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان رودبار جنوب از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷/۱۴ درصد و سهم مردان شهرستان رودبار جنوب از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲/۸۵ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان ریگان ۶۵.۰۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۶۱.۲۶ درصد و نرخ باسوادی مردان ۶۹.۱ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان ریگان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷.۸۱ درصد و سهم مردان شهرستان ریگان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲.۱۸ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان زرنند ۸۵.۷۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۳.۱۷ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۸.۴ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان زرنند از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۷ درصد و سهم مردان شهرستان زرنند از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۳۱ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان سیرجان ۸۴.۸۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۱.۵ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۸.۱ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان سیرجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۶.۸ درصد و سهم مردان شهرستان سیرجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۳.۲ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان شهربابک ۸۲.۲۳ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۹.۳۴ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۵.۰۱ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان شهربابک از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷.۴ درصد و سهم مردان شهرستان شهربابک از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲.۶ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان عنبرآباد ۷۴.۲۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۱.۱۶ درصد و نرخ باسوادی مردان ۷۷.۴۴ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان عنبرآباد از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۳۲ درصد و سهم مردان شهرستان عنبرآباد از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۶۷ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان فاریاب ۷۷.۶ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۲.۲ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۳.۱۲ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان فاریاب از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷ درصد و سهم مردان شهرستان فاریاب از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۳ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان فهرج ۷۲.۷۴ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۰ درصد و نرخ باسوادی مردان ۷۵.۶۲ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان فهرج از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۶ درصد و سهم مردان شهرستان فهرج از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۳ درصد می باشد. نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان قلعه گنج ۶۵.۷۴ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۶۱.۵ درصد و نرخ باسوادی مردان ۷۰.۱۴ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان قلعه گنج از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۷.۷ درصد و سهم مردان شهرستان قلعه گنج از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۲.۳۲ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان کرمان ۸۸.۲۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۷ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۹.۵ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان کرمان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۹ درصد و سهم مردان شهرستان کرمان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۱۲ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان کوهبنان ۸۸.۶ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۸۶.۲ درصد و نرخ باسوادی مردان ۹۱ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان کوهبنان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۳ درصد و سهم مردان شهرستان کوهبنان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۷ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۹۰ در شهرستان کهنوج ۷۷.۷۴ درصد و نرخ باسوادی زنان ۷۵ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۱ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان کهنوج از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۶ درصد و سهم مردان شهرستان کهنوج از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۴ درصد می باشد.

نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان منوجان ۷۷ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۳.۱ درصد و نرخ باسوادی مردان ۸۰.۲ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان منوجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۸.۴ درصد و سهم مردان شهرستان منوجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۱.۶ درصد می باشد.

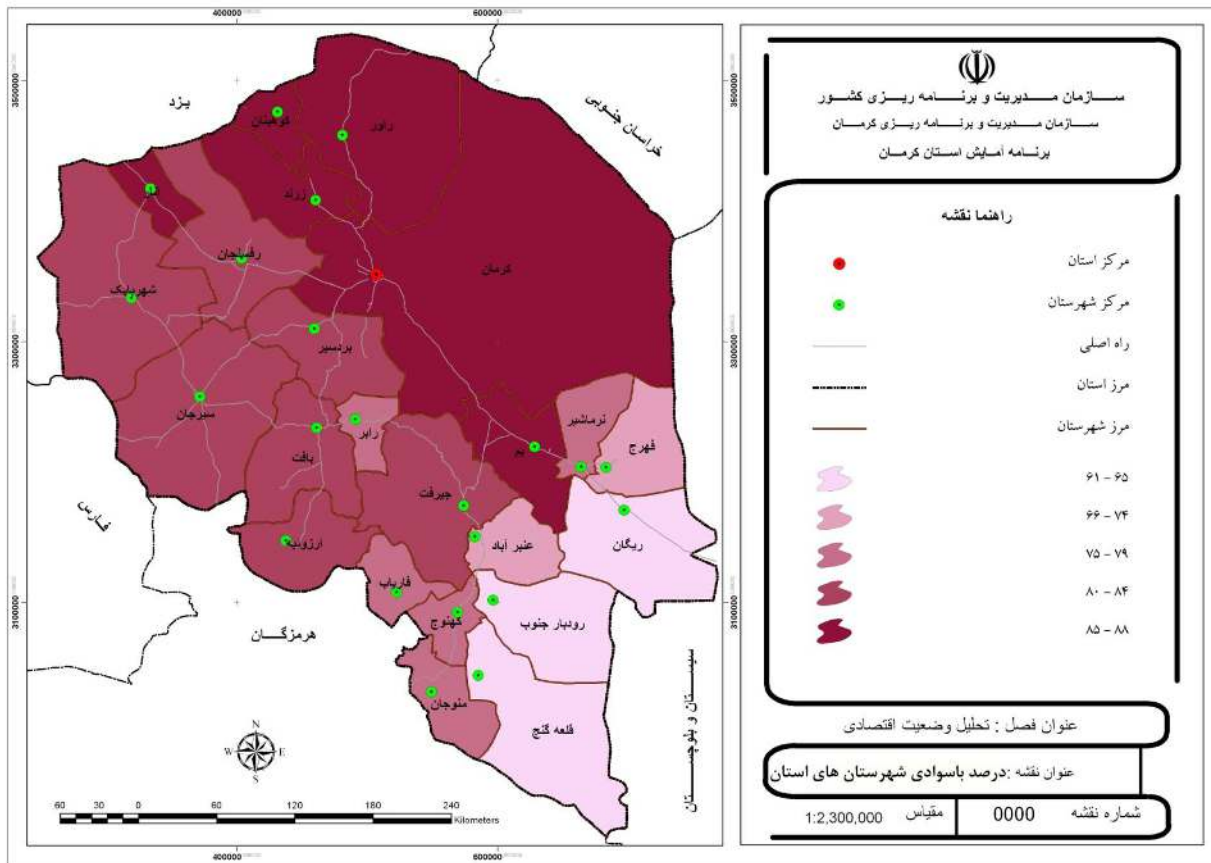
نرخ باسوادی کل جمعیت بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهرستان نرماشیر ۷۸ درصد می باشد. نرخ باسوادی زنان ۷۶.۴۳ درصد و نرخ باسوادی مردان ۷۹.۲۳ درصد می باشد. سهم زنان شهرستان منوجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۴۶.۷ درصد و سهم مردان شهرستان منوجان از کل جمعیت باسواد شهرستان ۵۳.۳ درصد می باشد.

داده های سرشماری سال ۱۳۹۰ حاکی از آن است بطور کلی، نرخ باسوادی کل جمعیت، زنان و مردان در همه شهرستان ها افزایش یافته است. همچنین، سهم زنان باسواد در سرشماری ۱۳۹۰ افزایش یافته اما همچنان سهم باسوادی در جمعیت مردان بالاتر از سهم باسوادی در جمعیت زنان است.

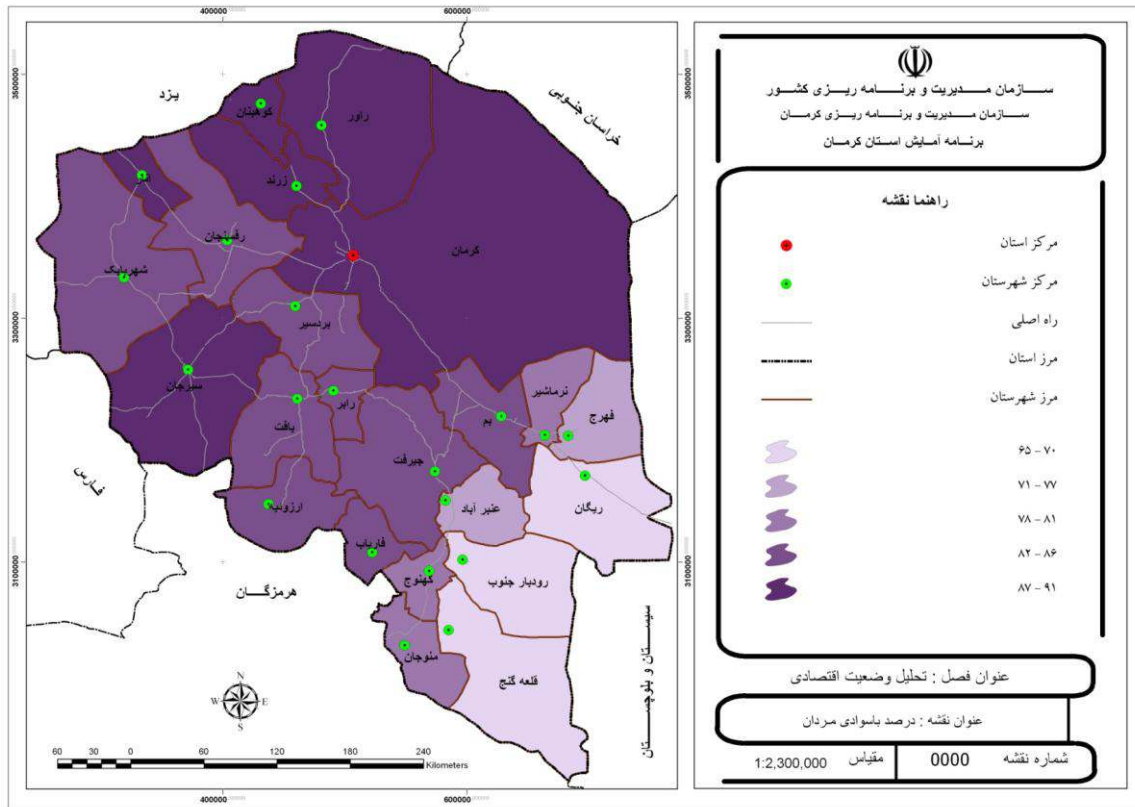
جدول شماره ۸: وضعیت سواد در شهرستانهای استان کرمان

ردیف	شهرستانهای استان کرمان	درصد باسوادی کل	درصد باسوادی مردان	درصد باسوادی زنان
۱	ارزوئیه	۸۱	۸۵	۷۷
۲	انار	۸۵	۸۸	۸۳
۳	بافت	۸۲	۸۶	۷۹
۴	بردسیر	۸۲	۸۵	۷۹
۵	بم	۸۵	۸۶	۸۳
۶	جیرفت	۸۲	۸۴	۸۰
۷	راپر	۷۹	۸۳	۷۵
۸	راور	۸۶	۸۸	۸۴
۹	رفسنجان	۸۳	۸۴	۸۱
۱۰	رودبار	۶۱	۶۵	۵۷
۱۱	ریگان	۶۵	۶۹	۶۱
۱۲	زرند	۸۵	۸۸	۸۳
۱۳	سیرجان	۸۴	۸۸	۸۱
۱۴	شهربابک	۸۲	۸۵	۷۹
۱۵	عنبرآباد	۷۴	۷۷	۷۱
۱۶	فاریاب	۷۷	۸۳	۷۲
۱۷	فهرج	۷۲	۷۵	۷۰
۱۸	قلعه گنج	۶۵	۷۰	۶۱
۱۹	کرمان	۸۸	۸۹	۸۷
۲۰	کوهبنان	۸۸	۹۱	۸۶
۲۱	کهنوج	۷۷	۸۱	۷۵
۲۲	منوجان	۷۷	۸۰	۷۳
۲۳	نرماشیر	۷۸	۷۹	۷۶
	استان	۸۲	۸۵	۸۰

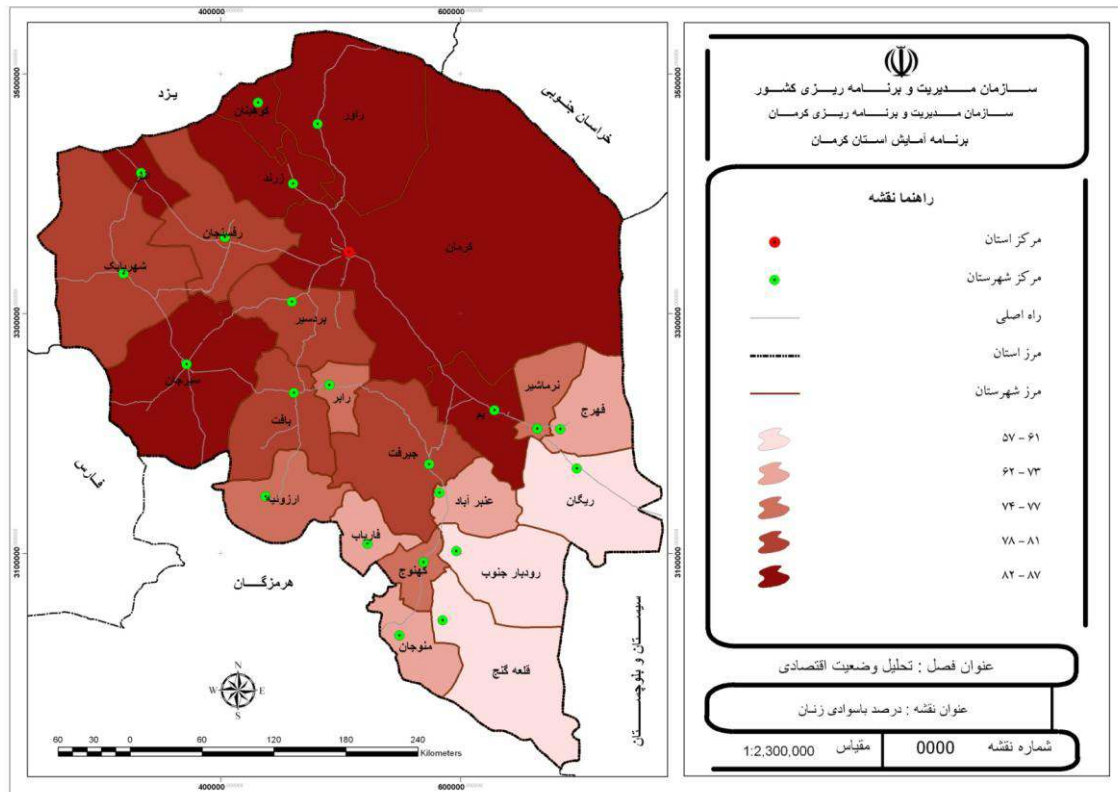
نقشه شماره ۵: درصد باسوادی در استان کرمان

نقشه شماره ۶: درصد باسوادی مردان در استان کرمان

نقشه شماره ۷: درصد باسوادی زنان در استان کرمان

۱-۲-۶-۲-۵-نسبت شهرنشینی

نرخ روستانشینی و شهرنشینی در استان کرمان به تبعیت از کشور از رشد متفاوتی برخوردار بوده است، و به تبع از الگوی رشد جمعیتی در کشور در استان نیز روستانشینی با کاهش رشد و شهرنشینی با رشد فزاینده ای همراه بوده است. که در جدول زیر به صورت تفکیکی در استان جمعیت شهری و روستایی مشاهده شده است.

جدول شماره ۱۰: مقایسه جمعیت شهری و روستایی استان طی سال های ۹۰-۱۳۵۵

سال	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
شاخص					
جمعیت استان	۱۰۹۱۱۴۸	۱۶۲۲۹۵۸	۲۰۰۴۳۲۸	۲۶۵۲۴۱۳	۲۹۳۸۹۸۸
جمعیت شهری	۳۵۰۷۸۸	۶۹۸۷۵۵	۱۰۶۰۰۷۵	۱۵۵۲۵۱۹	۱۶۸۹۸۴۲
جمعیت روستایی	۶۸۴۹۱۰	۸۵۰۸۶۲	۹۲۲۸۸۳	۱۰۸۹۷۴۷	۱۲۴۲۳۴۴
درصد شهرنشینی	۳۲/۱	۴۳	۵۲/۹	۵۸/۵	۵۷/۴
درصد روستانشینی	۶۲/۸	۵۲/۴	۴۶	۴۱	۴۲/۲

ماخذ: سرشماری نفوس و مسکن سال های ۹۰-۱۳۵۵

در طی سال های ۹۰-۱۳۵۵ جمعیت استان حدود ۲/۶ برابر شده در حالیکه جمعیت شهری استان حدود ۴/۸ برابر شده یعنی از ۳۵۰۷۸۸ نفر به ۱۶۸۹۸۴۲ نفر افزایش یافته که در مقایسه با رشد جمعیت استان نزدیک به دو برابر (۱/۸) می باشد. در همین مدت جمعیت روستایی از ۶۸۴۹۱۰ نفر به ۱۲۴۲۳۴۴ نفر افزایش یافته که رشد بسیار اندکی را نشان می دهد. درصد شهرنشینی در سال ۱۳۵۵ برابر با ۳۲/۱ درصد بوده که در سال ۱۳۹۰ به ۵۷/۴ درصد افزایش یافته یعنی نزدیک به دو برابر شده و جمعیت روستایی در سال ۱۳۵۵، ۶۲/۸ درصد از کل جمعیت بوده که این رقم در سال ۱۳۹۰ به ۴۲/۲ درصد کاهش یافته است. آنچه که می توان نتیجه گرفت این است که رشد جمعیت شهری با سرعت زیاد در حال افزایش بوده، اما جمعیت روستایی افزایشی آرام داشته و نسبت آن به نسبت جمعیت شهری روند کاهشی دارد.

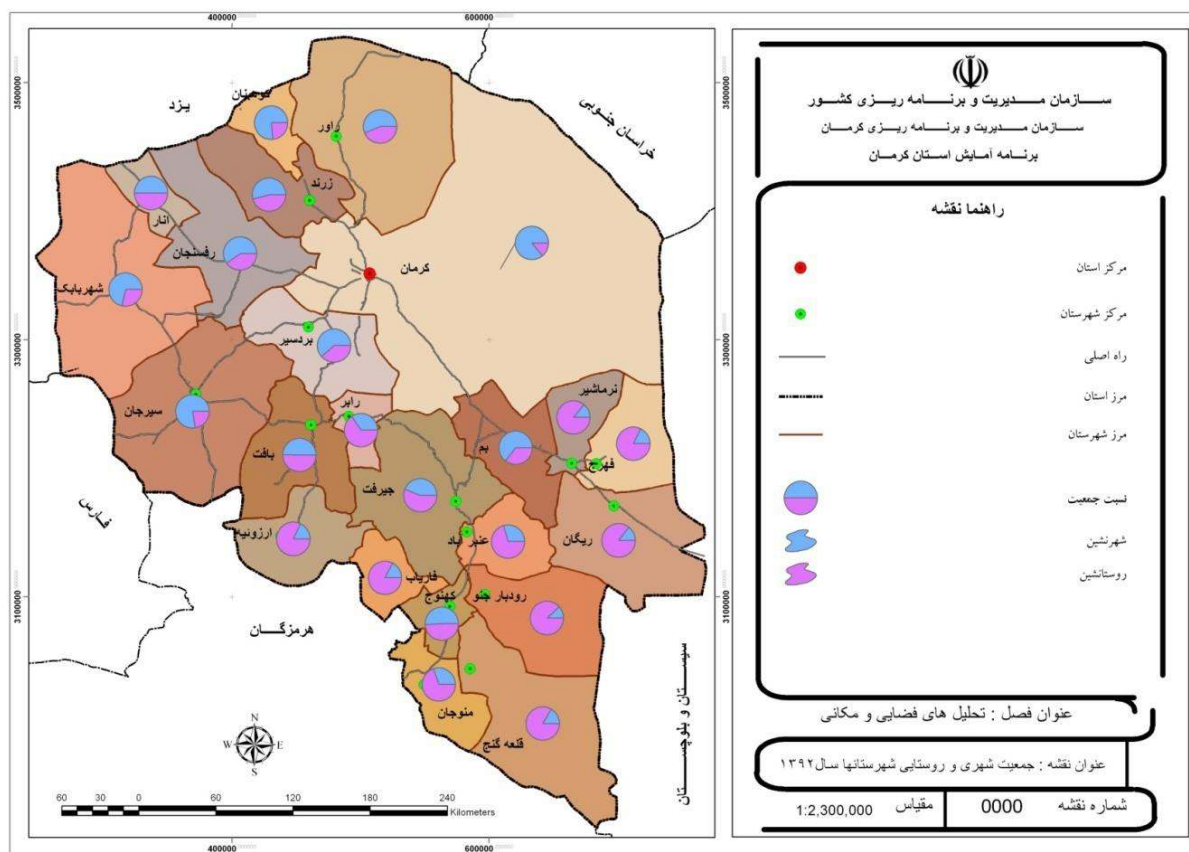
نسبت جمعیت شهرنشین و روستانشین در شهرستانهای استان متفاوت می باشد بطوری که در شهرستان کرمان ۸۶.۱ درصد مردم شهرنشین می باشند در مقابل در شهرستان رودبار بیش از ۸۸ درصد مردم روستانشینی می باشند در جدول زیر جمعیت شهرنشین و روستانشین استان کرمان به تفکیک شهرستان نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۱: شهرنشینی و روستانشینی در استان کرمان به تفکیک شهرستان

ردیف	شهرستان	جمعیت شهری (نفر)	جمعیت روستایی (نفر)	جمعیت کل (نفر)	سهم روستانشین (درصد)	سهم شهرنشینی (درصد)
۱	کرمان	۶۲۱۳۷۴	۱۰۱۱۱۰	۷۲۲۴۸۴	۱۳.۹۹	۸۶.۰۱
۲	سیرجان	۲۰۸۰۳۳	۵۹۶۴۶	۲۶۷۶۷۹	۲۲.۲۸	۷۷.۷۲
۳	کوهبنان	۱۶۶۴۸	۵۰۷۳	۲۱۷۲۱	۲۳.۳۶	۷۶.۶۴
۴	شهربابک	۶۴۴۲۴	۲۶۰۷۱	۹۰۴۹۵	۲۸.۸۱	۷۱.۱۹
۵	بم	۱۲۵۷۶۴	۶۹۸۳۹	۱۹۵۶۰۳	۳۵.۷۰	۶۴.۳۰
۶	بردسیر	۴۳۹۵۷	۲۹۷۸۱	۷۳۷۳۸	۴۰.۳۹	۵۹.۶۱
۷	رفسنجان	۱۷۱۱۹۷	۱۱۶۷۲۴	۲۸۷۹۲۱	۴۰.۵۴	۵۹.۴۶
۸	راور	۲۲۶۵۱	۱۷۶۴۴	۴۰۲۹۵	۴۳.۷۹	۵۶.۲۱
۹	زرنند	۷۰۱۳۵	۵۸۹۶۹	۱۲۹۱۰۴	۴۵.۶۸	۵۴.۳۲
۱۰	کهنوج	۴۳۹۷۷	۴۲۳۱۳	۸۶۲۹۰	۴۹.۰۴	۵۰.۹۶
۱۱	انار	۱۷۶۴۴	۱۷۶۵۱	۳۵۲۹۵	۵۰.۰۱	۴۹.۹۹
۱۲	بافت	۳۷۱۴۱	۳۸۷۹۹	۷۵۹۴۰	۵۱.۰۹	۴۸.۹۱
۱۳	جیرفت	۱۲۱۹۸۸	۱۵۵۷۶۰	۲۷۷۷۴۸	۵۶.۰۸	۴۳.۹۲
۱۴	رابر	۱۱۶۵۷	۲۲۷۳۵	۳۴۳۹۲	۶۶.۱۱	۳۳.۸۹
۱۵	منوجان	۱۹۵۷۰	۴۴۹۵۸	۶۴۵۲۸	۶۹.۶۷	۳۰.۳۳
۱۶	عنبر آباد	۲۵۳۹۷	۶۰۵۴۵	۸۵۹۴۲	۷۰.۴۵	۲۹.۵۵
۱۷	ارزوئیه	۷۵۵۵	۳۴۴۲۴	۴۱۹۷۹	۸۲.۰۰	۱۸.۰۰
۱۸	فهرج	۱۱۹۳۹	۵۶۰۹۹	۶۸۰۳۸	۸۲.۴۵	۱۷.۵۵
۱۹	فاریاب	۶۰۲۵	۲۸۳۹۲	۳۴۴۱۷	۸۲.۴۹	۱۷.۵۱
۲۰	قلعه گنج	۱۲۶۶۳	۶۳۷۱۳	۷۶۳۷۶	۸۳.۴۲	۱۶.۵۸
۲۱	ریگان	۹۶۶۴	۵۶۶۷۱	۶۶۳۳۵	۸۵.۴۳	۱۴.۵۷
۲۲	نرماشیر	۸۲۱۶	۵۰۰۱۳	۵۸۲۲۹	۸۵.۸۹	۱۴.۱۱
۲۳	رودبار	۱۲۲۲۳	۹۲۱۹۸	۱۰۴۴۲۱	۸۸.۲۹	۱۱.۷۱
	کل استان	۱۶۸۹۸۴۲	۱۲۴۹۱۴۶	۲۹۳۸۹۸۸	۴۲.۵۰	۵۷.۵۰

ماخذ: سال نامه آماری استان کرمان ۱۳۹۲.

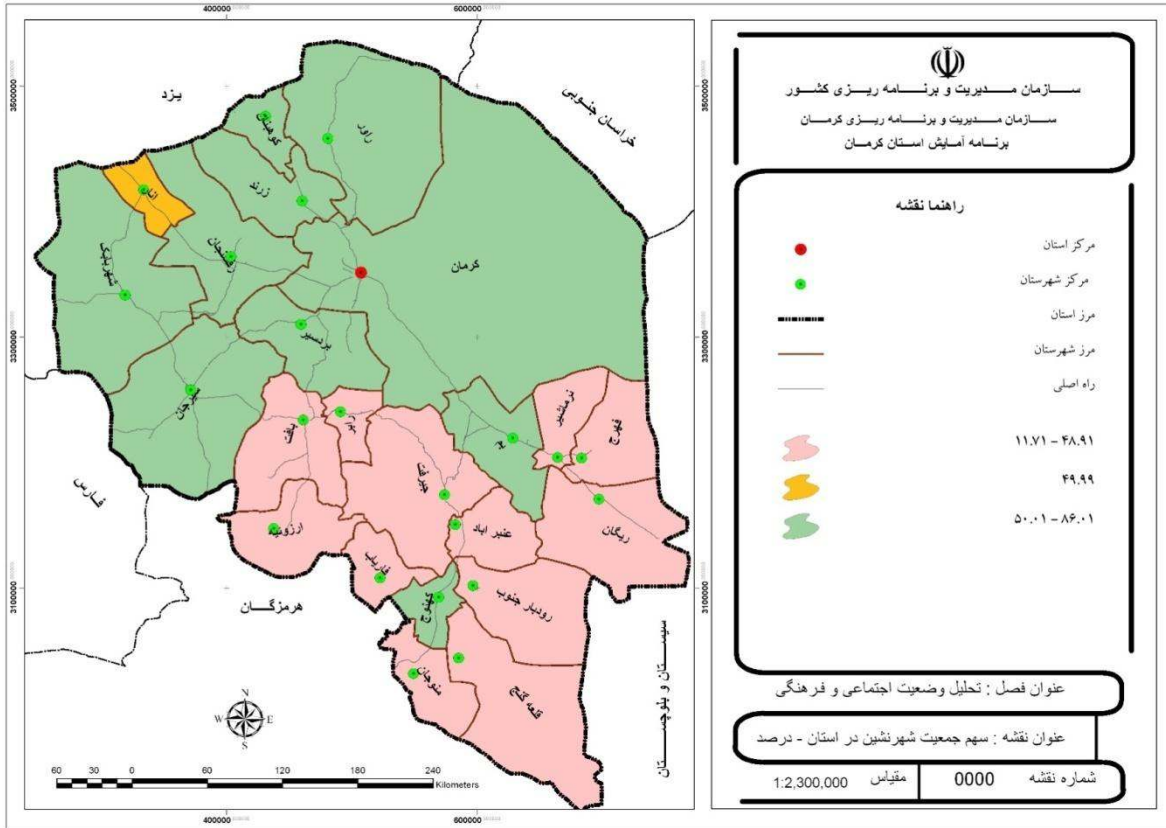
نقشه شماره ۸: نسبت جمعیت شهری و روستایی در استان کرمان

۱-۲-۶-۲-۶- تراکم جمعیت

در نقشه های شماره ۹ و ۱۰ تراکم جمعیت شهری و روستایی در استان کرمان ارائه شده است. همانگونه که مشخص است شهرهای بردسیر، کوهبنان، انار و عنبرآباد دارای بیشترین تراکم جمعیت شهری و شهرهای ارزوئیه، بافت، انار، ریگان و قلعه گنج دارای بیشترین تراکم جمعیت روستایی در سطح استان کرمان هستند. لازم به ذکر است که علی رغم آنکه شهر کرمان پرجمعیت ترین نقطه شهری استان است اما با توجه به سطح وسیع اراضی بیابانی در این شهرستان، تراکم ناخالص جمعیتی در این شهرستان عدد پایینی گرفته و در دسته بندی مترکام ترین نقاط جمعیتی استان قرار نگرفته است.

نقشه شماره ۹: شهرستان های با تراکم های بالا در شهرنشینی

نقشه شماره ۱۰: شهرستان های با تراکم های بالا در روستانشینی

